

VERSLAG

VAN DE DIALECTEN-COMMISSIE DER
KON. AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

TE AMSTERDAM

OVER 1934

De Dialectencommissie heeft in haar vergadering van 12 Maart 1934 in de voorzittersvacature, ontstaan door het overlijden van prof. dr. J. H. Kern, voorzien door de benoeming van prof. dr. Jac. van Ginneken. Overigens bleef de samenstelling der Commissie dezelfde.

Mevr. Kern-Salomons schonk aan de Commissie een welgelijkt portret van den betreurden eersten voorzitter, dat op het Centraal Bureau voor Nederlandsche en Friesche Dialecten een passende plaats heeft verkregen. In de Januari-vergadering der afdeling Letterkunde heeft ons medelid prof. dr. N. van Wijk in een herdenkingsrede ook de verdiensten van Kern ten opzichte onzer Commissie geschetst.

Het Centraal Bureau heeft ook in het afgelopen jaar bewezen, dat het meer en meer de vraagbaak wordt van de dialectonderzoekers hier te lande. Ook nu weer werden mondeling en schriftelijk tal van inlichtingen op dialectologisch gebied verstrekt, terwijl verscheidene personen het aanwezige materiaal ter plaatse kwamen raadplegen.

De Commissie heeft in December 1934 haar derde vragenlijst uitgezonden, waarover reeds in het vorige jaarverslag is gesproken. De redactie van deze lijst, die de 40 zinnen van Wenker bevat, berustte bij den voorzitter en den secretaris en het lid prof. dr. Gerlach Royen, die hiertoe aangewezen werd ter voorziening in de vacature, ontstaan door het overlijden van prof. Kern. Het in kaart brengen der gegevens van de beide vroeger uitgezonden vragenlijsten werd regelmatig voortgezet.

In de vergadering van 8 October 1934 besloot de Commissie, aan de afdeling Letterkunde te verzoeken om over te gaan tot de instelling van een subcommissie voor de volkskunde, die in hoofdzaak tot doel zou krijgen, een atlas der Nederlandsche volks-

kunde voor te bereiden. De vergadering der afdeling Letterkunde van 12 November heeft aan dit voorstel haar goedkeuring gehecht. Deze commissie, die onder voorzitterschap van prof. dr. Jos. Schrijnen staat, heeft haar eigen financiën en brengt een zelfstandig jaarverslag over haar werkzaamheden uit.

De vergadering van 8 October besloot eveneens tot de uitgave van een reeks „Bijdragen en mededeelingen” der Commissie. Als dl. I zag hierin reeds het licht: Dr. L. Grootaers' en Dr. G. G. Kloeke's Systematisch en alfabetisch register van plaatsnamen voor Noord-Nederland, Zuid-Nederland en Fransch-Vlaanderen herzien en bijgewerkt door Dr. W. Pée en P. J. Meertens (met een kaart¹⁾). De Commissie trof een regeling met de N.V. Martinus Nijhoff's Boekhandel en Uitgeversmij., waarbij deze op zich nam, dit register in den handel te brengen.

Bovendien zag in 1934 het licht de Gemeenschappelijke kaart voor het Noord- en Zuid-Nederlandsch dialect-onderzoek op de schaal 1 : 800.000, in gebruik bij de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie te Brussel en de Dialectencommissie der Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam²⁾.

De heer W. Boshuis Jr., litt. stud. aan de Gem. Universiteit te Amsterdam, vervaardigde voor en in overleg met het Centraal Bureau een verzameling gramfoonopnamen van verscheidene Gooische dialecten. Van de 29 opnamen betreffen 6 het Blaricumsch (2 samenspraken, 3 vrije alleenspraken, 1 opzeggen van het verhaal van den Verloren Zoon), 4 het Larensch (3 vrije alleenspraken, 1 opzeggen van het verhaal van den Verloren Zoon), 4 het Huizensch (4 alleenspraken, waarvan 1 met zang), 4 het Bus-

¹⁾ Overdruk uit de Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie, VIII, 1934.

²⁾ Deze kaart werd verkleind naar de invulkaart op de schaal 1 : 160.000, samengesteld door Dr. W. Pée en P. J. Meertens, die op het Seminarie voor Vlaamsche Dialectologie van de Universiteit te Gent en het Centraal Bureau voor Nederlandsche en Friesche Dialecten in gebruik zijn, en waarvan de nummering is overgenomen van de door Dr. G. G. Kloeke ontworpen „kaart van het Nederlandsche taalgebied ten behoeve van het dialectgeographisch onderzoek”.

sumsch (2 samenspraken en 2 alleenspraken) en 2 het Hilversumsch (alleenspraken). Ook het dialect van Eemnes is vertegenwoordigd door 3 opnamen (2 samenspraken en 1 alleenspraak). Bovendien zijn er 2 opnamen van Oud-Gooische dansmuziek en zang, en 2 opnamen van den Larenschen voordrachtskunstenaar Koekkoek. De klank van deze electrisch opgenomen platen is zeer bevredigend. Doordat de heer Boshuis zelf in Huizen woont, heeft hij zijn proefpersonen met groote zorg kunnen kiezen en hebben de sprekers over het algemeen op zeer natuurlijke wijze gesproken. Vooral in de samenspraken laten de opnamen in dit opzicht niets te wenschen over. Het is te verwachten dat deze aanwinst voor toekomstige onderzoekers der Gooische dialecten tot voordeel zal zijn.

Te betreuren is, dat de publicatie betreffende het onderzoek, in 1931 op Urk ingesteld, nog steeds niet voltooid is, doordat enkele medewerkers nog geen gelegenheid konden vinden, het hun toegewezen aandeel af te werken.

De belangstelling voor de bibliotheek en het archief van het Bureau was in het afgelopen jaar minder groot dan in de voorafgaande jaren, al mocht het geregeld de in Bijlage III van het verslag over 1933 genoemde periodieken ontvangen¹⁾. Ook de stand der financiën is minder bevredigend, doordat tengevolge der tijdsomstandigheden het provinciaal bestuur van Zuid-Holland, het gemeentebestuur van Amsterdam en de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde mededeelden, dat zij onze Commissie na 1934 niet meer zouden kunnen subsidieeren. In het afgelopen jaar ontving de Commissie aan subsidies: van de Koninklijke Akademie f 250.—, van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, het Provinciaal Utrechtsch Genootschap, het Kon. Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap, de gemeente Amsterdam en het provin-

¹⁾ Sindsdien verkreeg het Bureau bovendien een gratis-abonnement op de volgende periodieken: Archief tevens orgaan van de Oudheidkundige Vereeniging de Graafschap en van de Meester Hendrik Willem Heuvel-stichting, en Onze Taal, orgaan van het Genootschap „Onze Taal”.

ciaal bestuur van Groningen en Zuid-Holland elk f 100.— Het Rijkssubsidie bedroeg over 1934 f 2100.—

Het dagelijksch bestuur heeft met den voorzitter van het Kon. Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap, Dr. E. Heldring, de mogelijkheid besproken van een bijeenkomst met leden van deze vereeniging, teneinde uit hun midden financiëelen steun te verwerven. Deze plannen vonden bij het bestuur van het genootschap echter geen instemming. De financiën der Commissie blijven een zorgelijk punt.

De Commissie kwam in het afgelopen jaar twee keer voor een gewone vergadering bijeen.

Het overlijden van Mr. A. G. Koenders, administrateur-bibliothecaris der Kon. Akademie, is vooral voor den secretaris een gevoelig verlies, al mocht deze van zijn beide opvolgers en het overige personeel der Akademie ook thans weer in ruime mate alle gewenschte medewerking genieten.

*Namens de Dialectencommissie der
Koninklijke Akademie van Wetenschappen:*

JAC. VAN GINNEKEN, *voorzitter.*

P. J. MEERTENS, *secretaris.*

BIJLAGE.

Lijst van personen, enz., die in 1934 boekwerken en handschriften schonken aan het Centraal Bureau voor Nederlandsche en Friesche Dialecten.

De gemeentebesturen van Aalsmeer, Dordrecht, Middelburg en Zutphen;

P. Boorsma, A. de Goede, Dr. J. J. Gielen (namens den Oudheidk. kring „De Vier Ambachten”, J. L. Hamelink, mej. A. R. Hol, mevr. S. Kern—Salomons, H. J. Krebbers, C. Leunis (namens den ring „Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen” van het N.J.V.), T. Stelder Az., Universiteitsbibliotheken van Amsterdam, Delft, Groningen, Leiden, Nijmegen en Utrecht, D. Wehrens, J. van der Werff, Dr. K. B. van Wulfften Palthe, mej. Dr. C. Ypes.